

ENTREVISTA

Fotos: Paco Dalmau.

Josep Maria Soler, president de la Fundació Josep Pallach

Enric Niell
RdP

En Josep Maria Soler i Prats (Girona, 1948) va arribar a Palafrugell amb vint anys per exercir de mestre al col·legi Prats de la Carrera. Des de llavors ha viscut a la vila. Professionalment va combinar la docència amb la psicologia al llarg de la seva trajectòria. Ha participat activament de la vida associativa de Palafrugell i l'any 2012 va ser un dels impulsors de la Fundació Josep Pallach, que agafa el nom del desaparegut polític i pedagog. Aquest 2020 se celebra de forma oficial l'Any Pallach.

Déu n'hi do, quin any per ser l'Any Pallach. Lamentablement el coronavirus ens ha condicionat a tots i en tot. Però podem dir que continuem, tirem endavant. Fins aquest juliol no hem pogut fer res, hem pogut portar l'exposició itinerant a Mont-ras i ara a Girona capital.

En què consisteix l'Any Pallach?

Hi ha des de l'exposició, actes puntuals,

conferències, publicacions... Nosaltres ho hem plantejat sempre amb tres objectius: donar més a conèixer la figura d'en Josep Pallach des de totes les seves facetes; aprofitar la celebració perquè la Fundació sigui més coneguda; i també que ser més coneguts ho puguem fer servir per tenir una estructura més professionalitzada, almenys una estructura mínima. Pensa que han passat més de mil voluntaris en vuit anys i mig.

Com ha estat possible arribar-hi?

Vam començar anant a la Generalitat per poder-ho oficialitzar. Sobre unes tres-centes peticions, de les quals en solen triar cinc o sis, vam passar dos talls i vam aconseguir ser una commemoració oficial de la Generalitat. Són cent anys del naixement d'en Josep Pallach, el 10 de febrer de 1920 a Figueres.

Què destaqués del que s'ha fet fins ara?

Vam fer una presentació pública aquí a

Palafrugell que va anar molt bé, amb en Salvador Cardús, i el 10 de febrer hi va haver un segon acte a la seva ciutat natal. Una de les manifestacions més importants era aquesta exposició itinerant, que s'havia vist interrompuda. Ara l'estem reviscolant i la portarem a Barcelona, a més de moltes localitats de comarques gironines. Paral·lelament hi ha una exposició virtual al nostre web amb el qual es pot aprofundir en els aspectes més personals, polítics, etcètera, del personatge.

Quins objectius persegueix la Fundació?

La missió fundacional queda ben resumida en el lema «Tothom educa, s'educa tothom, fem xarxa». És una fundació totalment atípica

«L'educació és cosa de tots. No podem carregar-la només a l'escola o les famílies»

perquè no tenim gaires recursos econòmics però sí un projecte molt ampli. Volem donar a la societat aquesta idea: que l'educació és cosa de tots. No podem carregar-la només a l'escola o les famílies. Tots fem falta. No és el que fem sinó com ho fem.

Però aquesta idea en què es materialitza? Quins són els principals eixos a nivell de programa?

Sempre hi ha l'esperit final de «fem xarxa». Per exemple, si fem una conferència, no serà una conferència a seques. Li donarem la transversalitat necessària. Poso un cas concret: vam fer una projecció d'un documental sobre els llacs dels Pirineus i la vam reconvertir en una taula rodona en la qual hi havia una biòloga, un pedagog, un professional de la muntanya i l'autor de l'obra. Va ser enriquidor per a tothom, fos de l'àmbit que fos. Podríem parlar de mil activitats, hi cap tot.

A nivell regular, de quines activitats es tracta?

Una és tota el que fa referència a la formació. S'han fet formacions en molts aspectes en els quals hi ha participat gent de l'àmbit mèdic, de l'educatiu formal, del treball social, de la justícia, fins i tot de la seguretat. Cada any, per exemple, es fan unes jornades de professionals i equips d'infància i adolescència del Baix Empordà en les quals hi participen pràcticament tots els professionals representats pels seus caps. Aquest és l'esperit de transversalitat que busquem.

També tenim les tertúlies Pallach, en les quals es convida un parell de persones que en deu minuts expliquen el seu projecte i el que creuen més important des del punt de vista educatiu més ampli. En un segon moment hi ha una tertúlia en petits grups i en un tercer moment s'obre a tothom. Acaba resultant altament enriquidor perquè veus de forma inductiva l'educació a partir de la realitat de cada persona. El més important no són les carreres o títols que es tenen.

Parlaves també de que ha estat possible gràcies a la feina dels voluntaris. Per què són tan importants?

Perquè l'hem tirat endavant així i sense cap recurs. Afortunadament ens van ajudar en el seu moment fundacional els patrons institucionals. Tenim quatre patrons a la Universitat de Girona, començant pel seu rector, en tenim quatre a l'Ajuntament de Palafrugell, l'alcalde inclòs, un patró al Consell Comarcal del Baix Empordà i un al de l'Alt Empordà, i després cinc persones físiques, entre elles jo mateix. Però això és el patronat i una altra cosa és el dia a dia de la Fundació. El portem a terme un equip de cinc persones i sense el voluntariat no tirariem endavant res. N'hi

ha hagut tants perquè hi ha hagut projectes en els quals s'hi han pogut sentir identificats des d'alumnes de primer de batxillerat de la comarca, amb un programa determinat com el Lexcit de foment de la lectura fins a persones de tota edat i condició. Això ens omple molt: el voluntariat mateix fa viure l'esperit de xarxa que diem.

Sempre has estat al capdavant de la Fundació?

La vaig crear jo. En la meua vida professional havia estat al món de l'educació i totes aquestes vivències les havia compartit molt amb els companys. En el moment de la meua jubilació em vaig adonar que potser era necessari omplir un buit des d'una entitat que no estigués vinculada estrictament a cap administració. Gràcies a amics i persones que vaig anar trobant, durant dos anys la vam poder tirar endavant. Aquest va ser el temps que ens va costar trobar el capital fundacional que es necessitava: 60.000 euros. A partir d'això vam anar caminant gràcies a aquest voluntariat.

«Volem crear una base sòlida professionalitzada amb gent que pugui portar la Fundació a nivell administratiu i tècnic, sempre amb el suport imprescindible dels voluntaris.»

A hores d'ara quin seria el principal objectiu?

Ara estem en un moment d'impàs que t'explicava abans: volem crear una base sòlida professionalitzada amb gent que pugui portar la Fundació a nivell administratiu i tècnic, sempre amb el suport imprescindible dels voluntaris. Quan vam voler expandir la nostra tasca a tota la comarca del Baix Empordà havíem tingut algú durant uns mesos que treballava a un quart de jornada per ajudar-nos. En la fase actual hauríem de trobar gent que desenvolupés la seva tasca professional a llarga durada.

I al revés, mirant enrere, què t'enorgulleix més de tot el que s'ha aconseguit?

Res està per damunt ni per sota de res, tot té la seva importància: les jornades formatives, programes com el LEXCIT, els estudis i recerques, les accions per donar-nos a conèixer... Estic orgullós de tot, tant de la forma com del fons. Els nostres objectius són tan transversals que són utòpics, però aquesta utopia és la que ens omple d'illúsió i de ganes. És un granet de sorra en la vida que tots volem de transformació

social i per això el lema de l'Any, seguint les passes d'en Josep Pallach, diu «Per l'educació i el compromís social». L'educació és el pilar bàsic de la societat i el compromís social exactament igual. Si no revertim l'educació cap als altres, no serveix de res. En Pallach era les dues cares d'una mateixa moneda molt ben reflectides: un pedagog insigne i una persona compromesa políticament que lamentablement no va poder donar més fruit perquè la seva mort prematura ho va escapar.

Personalment, et veus molts més anys president la Fundació?

La meua voluntat no és estar al davant de res. Vaig ser automàticament el patró fundador nat de la Fundació. En soc el president perquè en soc el creador. En aquests moments presidir la Fundació i comandar l'equip coordinador cau en la mateixa persona, però no necessàriament ha de ser així. Jo em veig més de cara al futur en el paper honorífic que en l'executiu que en els darrers anys he hagut de fer. Jo me'n vull anar apartant deliberadament per donar pas a altra gent. Sempre hi ha tres fases, una que pots ser imprescindible, una que pots ser necessari, i una tercera que pots ser prescindible. Ara estem aconseguint que passi d'imprescindible a necessari, i d'aquí vull poder passar a ser prescindible perquè la Fundació Pallach pugui tenir vida molts anys.

«En Pallach era les dues cares d'una mateixa moneda molt ben reflectides: un pedagog insigne i una persona compromesa políticament.»